

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Feria 3. Væ tibi Corozani! Væ tibi Bethsaida! Qui sibi non cavent in
prosperis, sunt illi stulti de quibus Sapiens. Prosperitas stultorum perdet
illos. Prov. 1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

F E R I A S E C U N D A .
DE INFOELICI PROSPERITATE VRBIVM
QUÆ ABAUDITO DEI VERBO
NON PROFICIUNT.

Va tibi Corozain! Va tibi Bethsaida!
Et tu Capharnaum, usque ad cœlum exaltata, usque ad infer-
num demergèris. Luc. 10.

VERITAS PRACTICA.

Qui sibi non cavent in prosperis, sunt illi stulti
de quibus Sapiens: Prosperitas stultorum
perdet illos.

RATIO EST. *Quia qui sibi non cavent in ex-*
tremo periculo, stulti sunt & perituri.

Sed qui sibi non cavent in prosperis, sibi non cavent
in extremo periculo.

Ergo & stulti sunt & illi perituri de quibus Sa-
pientis. Prosperitas stultorum perdet illos: seu
potius, ne id contingat discamus, sapor & ca-
vere nobis in prosperis.

I. P U N C T U M .

QUOD ante scripserant Evangelistæ,
 designatos fuisse à Domino septua-
 ginta duos Discipulos, quos mitteret
 binos ante faciem suam in omnem ci-
 vilitatem & locum quod erat ipse venturus: non
 nisi hoc tempore factum, & referunt Interpretes
 & rerum gestarum persuadet ratio. Cum itaque
 jam jam essent in varios itari pagos & urbes,
 non præceptis eos tantum instruxit sicut Apo-
 stolos, ut supra visum est, sed ipso loquendi mo-
 do quem in dicendo servarent, illos formavit, ac
 propterea coram ipsis in discessu capit exprobra-
 re civitatibus in quibus facta sunt plurima virtu-
 tes eius, quia non egerint poenitentiam. *Va tibi Co-*
rozain, va tibi Bethsaida, quia si in Tyro & Sidone
facta essent virtutes quæ factæ sunt in vobis, olim
in cilicio & cinere poenitentiam egerissent. Verum-
tamen dico vobis, Tyro & Sidoni remissus erit
in die iudicii, quam vobis. Et tu Capharnaum,
numquid usque in cœlum exaltaberis? usque in
infernum descenderis. Usque ad cœlum exaltata, us-
que ad infernum demergèris.
 Haynesius pars quarta.

que ad infernum demergèris. Quia si in Sodomis
facta fuissent virtutes quæ factæ sunt in te, forte
mansissent usque in hanc diem: Verum tamen dico
vobis, quia terra Sodomorum remissus erit in die
iudicii, quam tibi. Quæ vos audit me audit. Et
qui vos spernit, me spernit. Qui autem me spernit,
spernit eum qui misit me, Quasi diceret, sic vche-
menter agite, sic loquimini sicut me loquentem
audivistis, ut qui vos audient, me audiant, nec mi-
remini si vos spernant, quia & me jam spreverunt:
sed non impunt. Nam gravius inde iudicium ac-
cipient. Hoc illis denuntiate meo nomine; ac
præsertim illis civitatibus quæ pro sua florenti
& prospera re: omni commoditate nihil
ex nostra prædicatione proficiunt, nihil ex mi-
raculis movebuntur. Hoc à me persuasum vo-
bis sit, & per vos alius nihil magis ob stare ver-
bo Dei fructuosè audiendo quam illa vitæ pro-
speritas quæ nullo timore Dei, nullo inguen-
tium metu malorum temperatur. Hoc ut omnes
intelligant, harum exemplum proponite civita-
tum quas ideo commemoravi, ut quantum à
prosperis sit detrimentum, ni caveant, inno-
tescat.

Hoc ita Christus Discipulis; hoc ita Discipu-
 li civitatibus: hoc ita nobis in modo repræsentant
 illæ civitates quæ suis perierunt bonis dum malè
 bonis usæ sunt. Hoc denique est quod pridem in
 pro verbis dixerat Sapiens: *Prosperitas stulto-*
rum perdet illos; Quod quam sit verum ac tre-
 mendum omnibus sive qui verbum Dei prædi-
 cant, sive qui audiunt, nunc paulò attentius in-
 dagandum.

Sunt illi nempe communi consensu omnium,
 stulti & perituri qui dū in extremo versantur vitæ
 periculo, vel considerandæ cuiuspiam bono-
 rum & honoris jacturæ, non sibi magis cavent
 quam si nullum esset periculum, quam si nulla
 impen-

D d

impen-

Matth. II.

Luc. 19.

impenderet perniciēs, sicque miseri pereunt non tam ex proposito periculi magnitudine, quā ex ignava sua quadam incuria; nam si paulo attentius sibi adessent, sese tam facillē liberarent omni periculo, quā facillē, dum sibi cavere nolunt, absorberentur.

Hoc est amare periculum, hoc est in illo vel le peire. Hoc est quod rari volunt, aut si qui volunt, hoc planē factō se mente captos, aut somniantibus similes, aut lethali correptos morbo, vel desperationē actos indicant, quorum miserandus status misericordiam potius excitat quā vituperium.

At verd in periculis animæ qui sic sponte ac volentes sine ullo versantur metu, sic planē stultos Scripturæ pronuntiant ut nulla sint miseratione digni, sed culpæ grandis obnoxii. Stultus populus qui habitat in Sichimu. Hoc est in locis saluti periculosis. Sapiens timet & declinat à malo: stultus transiit & confidit. Id est, in hoc stultus agnoscitur quod ubi Sapiens timet & cavet, contra ille transiit & confidit intrepidus. Nonne stultissimum se idcirco virorum appellat Salomon, quod se tot peccandi & percundi periculis objecisset, quod externas uxores habere voluit? Denique qui confidit in corde suo stultus est; quia nempe est talis confidentia multis plena periculis.

II. PUNCTUM.

SED qui sibi non cavent in prosperis, sibi non cavent in extremo periculo. Sic enim periculosa est prosperitas, ut si mille cadant homines ex adversis, decem millia concidant ex prosperis. Nam ut præclare Cassianus, adversa interdum etiam in vitos retinent atque humiliant, & compunctione saluberrima vel minus peccare faciunt, vel emendant; prospera verd molibus mentem ac perniciosis excellentia blandimentis securos felicitatis sue proventu, ruina majore prosternunt. Sic aptè S. Bernardus: Prosperitas incautus est hoc ad deli ipse, à quod ignis ad ceram, quod solis radius ad nivem vel glaciem. Sapiens David, Sapiens Salomon fuit; sed blandientibus nimis secundis rebus, alter ex parte, alter ex toto desipuit. Magnus qui incidens in adversa non excidit vel parum à Sipientia; nec minor cui præsens felicitas se arrisit, non trisit; quamquam facilius inveniri qui Sipientiam retinuerunt contraria sibi fortuna, quā qui propria non perdidissent. Itemque in Canticis ubi agit de curribus Pharaonis, ac nominatim de

E. v. l. 50.
Pr. 14.
I. l. 30.
I. l. 28.

Pf. 90.
C. d. 6. c. 9.
2. Confid.

curru luxuria, qui trahitur, inquit, egredi duobus: Prosperitate vita, & rerum abundantia: & qui his præsidet duo, Ignavia corporis, & infidela securitas, quia & copia in ignaviam solvit, & secundum Scripturam, prosperitas stultitiam perdet illos: non sanè ob aliud, nisi quoniam malè securos reddit. Cum enim dixerint, Pax & securitas, tunc repentino eis supervenit interitum.

De quo quidem interitū sic opportunè sanctus Gregorius; Præsentis vitæ prosperitas aliquando idcirco datur ut ad meliorem vitam provocet, aliquando vero ut in eternū plenius damnet. Hinc est enim quod plebi Israelitica Chanaan terra promittitur, ut quandoque ad aeterna speranda provocetur. Et post pauca. Sed cum largientem Deum humana mens boni operis reparatione non sequitur, unde nutrita piè creditur, inde justus damnatur. Hinc enim per Psalmistam rursum dicitur: Dejicisti eos dum alleverantur; quia videlicet reprobi cum reſta opera divini muneribus non respondent, cum totos se hic deserunt, & affluentibus prosperitatibus dimittunt, unde exterius proficiunt, inde ab intimis cadunt. Hinc est quod in inferno, cruciatio diviti dicitur: recepsi bona in vita tua, Idcirco etenim recepi bona in vita tua malus, ut illic plenius mala reciperet, quia hic fuerat nec per bona convulsus.

Ex quibus sanctorum Patrum verbis, non modo vides autoritate virorum in rebus judicandis præcipuum, sed & ipsis quas afferunt causis moralibus, cum à nobis tum à Deo petitis, quā sit malè cautis periculosa prosperitas, quā sit infida nimis fidentibus, quā sit præsumptæ securitati parum tuta, tamquam hybernalit glacies quæ ad modicum calis teporem dissolvitur, ut ait Sapiens: aut quasi mendacium aquarū infidelium, inquit Propheta. Id est, non minus periculosi lapsus est, mundi prosperitas, quā illa quæ videtur aqua congelata cui si pedem apponas, liberis in profundum subsidente aqua. Promittunt securitatem, sed mera est infidelitas, merum mendacium.

III. PUNCTUM.

QUI sibi non cavent ergo in prosperis, sunt illi stulti de quibus Sapiens, Prosperitas stultorum perdet illos. Sic expresse sanctus Thomas ubi agit de vitiosa stultitia, nam & ipsum hunc sapiens seu proverbiorum locum producit, & quam affert rationem ut ostendat esse aliquam non naturalem sed vitiosam stultitiam, planè convincit in his esse qui sibi non attendunt in prosperis. Quod

GRIMM

etiam vitium, stultitia dicitur nisi quo animus ita quodammodo stupidus redditur, ut vix de divinis & spiritualibus cogitet, totusque terrenis immergatur? At nonne hoc esse audivisti prosperitatis vitium ut sic mentem abstrahat à divinis? Quid porro stultius quam se huic stupori permittere, quam se à seipso dividere, quam sibi animum eripere, vel ab animo Deum, quo tempore quibusve mediis religiosius esset colendus Deus, nempe cum plura largitur beneficia? Quid stultius quam inde ad temporarium interitum sibi sternere præcipitium, unde ad beatam ac immortalam gloriam tibi gradum facere poteras? Quid vero potentius ad hanc cavendam stultitiam, quam vel ipsius nomen quod naturalis ipse sensus non potest non execrari, vel ipsius nominis causa & effectus, qui nil minus quam extrema portendunt salutis æternæ peti- gula!

lib. de Cul O quam rectè Salvianus hanc deplorans amentiam: *Tanta*, inquit, *rerum secundarum prosperitate corrumpimur, tanta morum insolentium pravitate vitiamur, ut & Dei penitus obliviscamur, & nostri.* Tum nonnullis interjectis: *Ad hoc tantum data à Deo quietis usimur, ut in omni joculari atque improbitate vivamus. Quasi verò beneficium data pacis sit vacatio probrostiti, & ad hoc inducias tranquillitatis Deo donante capiamus, ut licentius securiusque peccemus?*

lib. de p. p. p. 27. Audiendus itaque sanctus Gregorius qui admonendos monet eos qui in hoc quod temporaliter appetunt, prosperantur, ne cum cuncta ad votum suppetunt, dantem querere negligant, si in his qua dantur animum figant: ne peregrinationem propriam diligant, ne subsidia itineris in obstacula perventionis vertant, ne nocturno luna lumine delicti claritatem solis videre fugiant. Admonendū itaque sunt ut quæ in hoc mundo consequuntur, calamitatis solatia, non autem præmia retributionis credant, sed contra favores mundi mentem arigant, ne in eorum exorta cordis delictatione succumbant. Quisquis enim prosperitatem qua miscet, apud iudicium cordis, melioris vita amore non reprimat, favorem vita transiit in mortis perpetua occasionem vertit. Et post multa cum in prosperis tum in adversis valde opportuna:

Salicitè consideremus, inquit, *quod plerumque etiam iustos cum temporalis potentia sustollit velut in laqueum culpa comprehendit. Des David prius amabilis rectior fuit in servitio, quam cum pervenit ad regnum, Servus namque ampre leticia, deprehensus ad verfarium ferire simuit: rex autem persuasionis luxuria, devotum militem etiam sub studio fraudis extinxit. Quis ergo opes, quis potestatem, qui gloriam quarat innoxè, si & illi extiterunt noxia, qui hæc habuit non quaesita? Quis inter hæc sine magno discrimine labore salvabitur, si ille in hac culpa interveniente turbatus est qui ad hæc fuerat Deo eligente præparatus? Admonendū sunt ut considerent quia Salomon qui post tantam sapientiam usque ad idololatram cecidisse describitur, nihil in hoc mundo, prius quam caderet, adversitatis habuisse memoratur: Sed concessa sapientia funditus cor deseruit quod nulla vel minima tribulationis disciplina custodivit.*

Videri plura possunt in aliis partibus, ubi hæc præsertim exponuntur Veritates.

Omnis copia quæ Deus non est, egestas censenda est.

In 1. p. Fer. 5. Hebdomada 4. in Adventu.

In pace amaritudo, & pax in amaritudine.

In 1. p. die 9. Ianuarij.

Nisi probè paratus sis ad adversa, nec ad ipsa prospera bene paratus es.

In 1. p. Fer. 6. Hebdom. 5. post Epiph.

Qui se existimat stare, videat ne cadat.

In 2. p. Fer. 6. Septuagesima.

In die bona, nisi memores mala non erit dies bona.

In 2. p. Dominica 2. Quadragesima.

Sicut vinum novum, sic novus honor maxime temperandus.

In 2. p. Fer. 2. Hebdom. 2. post Pascha.

Nisi te humiles in prosperis, prospera te humiliabunt.

In 3. p. Dominica 4. post Pentecosten.